

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

Etický kodex Slezské univerzity v Opavě

Etický kodex Slezské univerzity v Opavě

Čl. 1 Preambule

- 1) Tento Etický kodex (dále jen „kodex“) formuluje podle čl. 14 odst. 1 Pravidel zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností Slezské univerzity v Opavě (dále jen „univerzita“) základní principy dobrého chování a správného jednání při práci i studiu na univerzitě.
- 2) Kodex se vztahuje na všechny zaměstnance a studenty univerzity a je pro ně závazný. Při závažném porušení zásad kodexu se použijí ustanovení disciplinárního řádu pro studenty nebo zákoníku práce.
- 3) Kodex vychází zejména z následujících materiálů:
 - a) usnesení Vlády České republiky ze dne 17. srpna 2005 č. 1005, kterým vzala na vědomí Etický rámec výzkumu, a z doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky,
 - b) z doporučeného Etického kodexu pro akademické pracovníky vysokých škol, schváleném na 5. zasedání sněmu Rady vysokých škol 17. května 2007,
 - c) z Etického kodexu výzkumných pracovníků v Akademii věd České republiky, schváleném na XLIX. zasedání Akademického sněmu AV ČR dne 15. prosince 2016.
 - d) z dokumentů Evropské komise: European Charter for Researchers a Code of Conduct for the Recruitment of Researchers.

Čl. 2 Obecné zásady

- 1) Zaměstnanci a studenti univerzity
 - a) se ve své práci či při studiu řídí základními lidskými mravními principy a zásadami uvedenými v tomto kodexu,
 - b) respektují poslání univerzity zakotvené ve Statutu univerzity a svým jednáním se podílejí na jeho naplňování,
 - c) jsou si vědomi, že reprezentují dobré jméno univerzity a zdržují se jednání, které by jej mohlo poškodit,

- d) považují pedagogickou, vědeckou, uměleckou a obecně tvůrčí práci za integrální příspěvek k rozvoji lidského poznání, kultury, inovací a k obecnému užitku a hájí ji proti nespravedlivému zpochybňování nebo zneužívání; pečlivě dodržují a šíří zásady spolehlivé a důvěryhodné vědecké, umělecké a další tvůrčí práce na veřejnosti i v okruhu svých spolupracovníků a studentů univerzity,
 - e) obhajují svobodu myšlení, vyjadřování, výměny názorů a informací,
 - f) respektují rovná práva všech z hlediska přístupu k informacím, vzdělání a zaměstnání,
 - g) přistupují k druhým osobám s respektem bez ohledu na jejich původ, rasu, náboženství, ideologii, národní příslušnost, věk, pohlaví, zdravotní znevýhodnění, sexuální orientaci či sociální poměr,
 - h) přispívají k zajištění rovných příležitostí pro smyslově a pohybově postižené osoby respektováním jejich specifických komunikačních nároků a vytvořením potřebných technických a organizačních podmínek, podporují pozitivní postoje vůči lidem se zdravotním znevýhodněním a dbají na odstraňování bariér vedoucích k diskriminaci a exkluzi, podporují pozitivní postoje akademické veřejnosti vůči postiženým, a tím usnadňují jejich samostatnou a plnohodnotnou účast na akademickém a veřejném životě,
 - i) nevyužívají akademickou půdu pro propagaci zájmů politických stran nebo hnutí,
 - j) nezneužívají majetek univerzity a řádně o něj pečují; nevyužívají informační technologie a další zázemí univerzity pro soukromé zájmy nebo k osobnímu prospěchu, či prospěchu třetích osob,
 - k) při své práci či při studiu respektují ochranu osobních údajů a zacházejí s osobními údaji tak, aby snížili riziko jejich možného zneužití,
 - l) neobhajují a nekryjí chování, které je v rozporu se zásadami uvedenými v tomto kodexu, a to ani poukazováním na nutnou poslušnost či loajalitu,
 - m) neváhají oznámit příslušným autoritám prohrěšky proti tomuto kodexu, pokud o nich mají vědomost.
- 2) Akademický pracovník univerzity navíc
- a) vyžaduje dodržování zásad tohoto kodexu od svých spolupracovníků a studentů, aktivně v tomto směru působí zejména na studenty a je jim v tom příkladem,
 - b) nepřipustí, aby došlo ke střetu zájmu vyplývajícího z jeho postavení na univerzitě a s ním související činnosti a jeho soukromého zájmu,
 - c) věnuje se prováděné činnosti na univerzitě s plným pracovním i osobním nasazením. Úhrn všech jeho úvazků v pracovních poměrech jakožto akademického pracovníka zpravidla nepřekročí 1,5násobek pracovního úvazku,
 - d) vystupuje proti neetickému a nevhodnému užití vědeckých poznatků,
 - e) rozšiřuje a prohlubuje své znalosti a usiluje o zlepšení svých odborných schopností i dovedností v oblasti obecné pedagogické práce,
 - f) zachovává kritický postoj k vlastním poznatkům a výsledkům i k výsledkům svých spolupracovníků a je přístupný diskusi a věcným argumentům,
 - g) odmítá užívání nevědeckých přístupů a rasistických, nacionalistických, ideologických, politických a náboženských hledisek ve své pedagogické a vědecké či jiné tvůrčí práci, odmítá vše, co může urážet lidskou důstojnost nebo ohrožuje rozvoj lidské společnosti,
 - h) uznává a sám ve vědecké obci šíří zásady spolehlivé, důvěryhodné vědecké práce a odmítá jakoukoli vědeckou nepoctivost a porušení zásad uvedených v tomto kodexu.

Čl. 3

Zásady v pedagogické práci

- 1) Při pedagogické práci zaměstnanec univerzity
 - a) jedná se studenty vždy na základě objektivního, korektního, náročného, ale citlivého hodnocení jejich schopností, znalostí, píle a ostatních osobnostních charakteristik,
 - b) při klasifikaci studijních výsledků si počíná nestranně a objektivně, ve vztahu ke studentům vždy uplatňuje rovný přístup a kolegiální způsob jednání,
 - c) komunikuje se studenty otevřeným a korektním způsobem, neuchyluje se k jejich podceňování, ponižování a jakémukoliv znevažování,
 - d) předává studentům slovem i osobním příkladem své znalosti, dovednosti a zkušenosti,
 - e) je odpovědný za dodržování pravidel organizace a kvality výuky svých studentů a vedení začínajících vědeckých pracovníků a její přizpůsobení aktuálním výsledkům vědeckého poznání,
 - f) věnuje se výuce svých studentů, rozvíjí jejich nezávislé, kritické myšlení a zodpovědný přístup k práci a respektuje jejich právo na svobodné vyjádření názorů, je osobním příkladem naplňování morálních zásad ve vzdělávání,
 - g) svým jednáním a postoji podporuje vybudování vztahu mezi pedagogem a studentem založeného na vzájemném respektu a důvěře,
 - h) jde svým chováním studentům příkladem, učí je zásadám týmové i individuální akademické práce.
- 2) Student univerzity
 - a) se nedopouští plagiátorství ani jinak nevydává práci jiných za svou,
 - b) při kontrolách studia nepodvádí a nedává příležitost k podvádění druhým,
 - c) neznevažuje výsledky práce svého vyučujícího či jiných.

Čl. 4

Zásady pro vědeckou, uměleckou a další tvůrčí práci

- 1) Zaměstnanec či student univerzity při své vědecké, umělecké nebo další tvůrčí práci
 - a) zaměřuje svou činnost na rozšiřování hranic lidského poznání, rozvoj uměleckých a kulturních hodnot a vzdělanosti a dbá, aby jeho prakticky využitelné výsledky sloužily ku prospěchu společnosti,
 - b) dbá, aby svou činností neohrozil společnost, životní prostředí či kulturní a etické hodnoty,
 - c) odpovídá za přesnost a objektivitu jím prováděného výzkumu a uvědomuje si meze použitých metod zkoumání,
 - d) při získávání, výběru a hodnocení dat vychází z obecných zásad (čl. 2) při respektování specifik své disciplíny,
 - e) přijímá odpovědnost za kvalitu a hodnověrnost výsledků své vědecké, umělecké a další tvůrčí činnosti, při zveřejňování poznatků a výsledků k určitému problému odpovídá za jejich úplnost a ověřitelnost a nezkresleně je interpretuje,
 - f) po zveřejnění uchovává primární data a dokumentaci všech podstatných výsledků po dobu obvyklou v příslušné disciplíně, pokud tomu nebrání jiné závazky či předpisy,

- g) odpovídá za účelné a efektivní využívání finančních prostředků i personálních zdrojů určených na výzkum a neduplikuje výzkum provedený jinde, pokud není potřebný k ověření, doplnění či porovnání výsledků,
 - h) nezadržuje výsledky výzkumu, jichž bylo dosaženo financováním z veřejných zdrojů, a předává výsledky svého výzkumu nepodléhající utajení odborné veřejnosti a širokou veřejnost s nimi uvážlivě seznamuje až po jejich zveřejnění v odborném tisku,
 - i) reflektuje ve své vědecké, umělecké nebo další tvůrčí činnosti nejnovější vývoj ve svém oboru,
 - j) neposkytuje výsledky tvůrčí činnosti, dosažené na půdě univerzity za využití jejího technického, administrativního nebo finančního zázemí, třetím osobám s cílem osobního prospěchu.
- 2) Při zveřejňování výsledků své vědecké, umělecké či jiné tvůrčí práce zaměstnanec či student univerzity
- a) může být uveden jako autor nebo spoluautor publikace, pouze pokud tvůrčím způsobem přispěje k jejímu vzniku, např. k návrhu studií a pokusů a k jejich provedení, k analýze, interpretaci, teoretickému zpracování či modelování dat nebo k sepsání publikace, a pokud se spoluautorstvím souhlasí,
 - b) v publikaci uznává vědecký přínos svých předchůdců a kolegů ke zkoumanému problému, na který přímo navazuje, a při citaci náleží a poznatků jiných autorů uvádí zřetelný odkaz na příslušný zdroj,
 - c) cituje i podstatné práce, které nejsou v souladu s jeho vlastními výsledky a závěry,
 - d) objeví-li ve svých publikovaných údajích významnou chybu, podnikne odpovídající kroky, např. dá vytisknout errata nebo jinou opravu,
 - e) nedělí zbytečně výsledky a poznatky do více publikací, aby si uměle zvýšil počet prací,
 - f) nepublikuje eticky pochybným způsobem a nevyužívá eticky pochybných publikačních platforem,
 - g) publikuje s cílem předat výsledky a poznatky odborné veřejnosti, ne pouze za účelem vykázaní prací jako vědeckých výstupů.
- 3) Při posuzovatelské, hodnotící, oponentské a expertní činnosti zaměstnanec či student univerzity
- a) provádí jemu zadanou posuzovatelskou nebo jinou hodnotící činnost osobně,
 - b) chrání duševní vlastnictví autorů posuzovaných rukopisů, návrhů projektů a zpráv; nepoužívá údaje obsažené v hodnocených podkladech k jinému účelu než k vypracování odborného posudku a neposkytuje je třetí osobě,
 - c) neprodlužuje záměrně hodnocení posuzované práce, aby dosáhl vlastních výhod či výhod pro třetí osobu,
 - d) odmítne vypracovat odborné stanovisko, jehož závěry by mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost předem jasně upozorní; vystríhá se i dalších vědomých střetů zájmů,
 - e) expertní stanoviska vyhotovuje zodpovědně a pouze z oblasti svého oboru a nepodléhá případným vnějším tlakům, které by mohly ovlivnit vyznění tohoto stanoviska,
 - f) při hodnotitelských a oponentních řízeních vychází z objektivních kritérií, dodržuje pravidla zadavatele a vyžaduje totéž od ostatních účastníků daného jednání.
- 4) Za jednání neslučitelné se zásadami etického chování ve vědecké, umělecké či jiné tvůrčí práci se považují zejména: podvod, podvrh, plagiátorství, falšování, zkreslování, záměrný klam a zcizení, a to v kterékoli fázi procesu vědecké, umělecké či jiné tvůrčí práce od záměru až ke zveřejnění výsledků.

Čl. 5

Zásady chování ke studentům a spolupracovníkům

- 1) Zaměstnanec univerzity
 - a) přijímá studenty a spolupracovníky na základě objektivního ohodnocení jejich intelektuálních, etických a osobnostních charakteristik, při výběrech spolupracovníků nebo sestavování pracovních, výzkumných či projektových týmů se snaží přihlížet k dodržování genderové rovnováhy,
 - b) vede-li pracovní, výzkumný či projektový tým, dbá na korektnost a otevřenost ve vzájemné komunikaci a vystríhá se neodůvodněně autokratických metod řízení,
 - c) posuzuje své studenty a spolupracovníky na základě dosažených výsledků a chová se k nim spravedlivě; nevyžaduje od nich činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem, neklade na ně požadavky nepřiměřené jejich schopnostem a možnostem, musí mít jistotu, že pokud pověří jinou osobu určitým aspektem své práce, tato osoba bude mít nezbytné schopnosti k jeho výkonu,
 - d) podporuje kvalifikační růst studentů a podřízených zaměstnanců i jejich badatelskou a publikační aktivitu a mezinárodní kontakty, nepřivlastňuje si výsledky jejich práce a uvádí je mezi autory publikace nebo obdobného díla, pokud k jejímu vzniku tvořivě přispěli,
 - e) vyvozuje důsledky z případného neetického chování svých spolupracovníků a studentů,
 - f) při rozhodování postupuje profesionálně, bez zkreslujících emocí a bez sledování vlastních soukromých zájmů,
 - g) vyřizuje své pracovní záležitosti zodpovědně, bez zbytečných odkladů,
 - h) respektuje znalosti a zkušenosti ostatních zaměstnanců a studentů,
 - i) předává své odborné znalosti a zkušenosti související s jeho pracovní činností méně zkušeným a začínajícím spolupracovníkům.
- 2) Zaměstnanci a studenti univerzity respektují právo na svobodu vědeckého bádání a umělecké tvorby, na svobodné vyjádření názoru svobodnou komunikaci. Tyto aspekty akademické svobody musí být uplatňovány pouze
 - a) v plném souladu se strategií rozvoje a zaměřením vzdělávací a tvůrčí činnosti univerzity,
 - b) ve shodě s obecnými morálními principy a s obecně uznávanými zvyklostmi etiky práce při vzdělávací a tvůrčí činnosti,
 - c) ve shodě s pravidly morálního jednání, vyjádřenými v tomto kodexu,
 - d) při respektování omezení daných pravidly, která vyplývají z vnitřních předpisů univerzity.

Čl. 6

Postup při řešení případů porušování etických zásad

- 1) V případě podezření na porušení Etického kodexu jednáním jiného zaměstnance či studenta mohou zaměstnanci, studenti i další osoby podat stížnost, oznámení nebo podnět v písemné, ústní nebo elektronické podobě, a to nadřízenému v kterémkoli stupni řízení nebo na příslušnou podatelnu v souladu s platnou směrnicí rektora k vyřizování stížností, oznámení, podnětů doručených Slezské univerzitě v Opavě.
- 2) Podle závažnosti a charakteru možného porušení zásad tohoto kodexu lze takové oznámení řešit
 - a) přímo na příslušném pracovišti univerzity, na úrovni jeho organizační struktury, a to vždy o jeden stupeň vyšší než ta, v níž se spory vyskytly; k jejich řešení lze na příslušné úrovni ustavovat grémia (komise) ad hoc,

- b) v Etické komisi univerzity, pokud je řešení nad rámec příslušného pracoviště nebo pokud účastníci sporu nejsou spokojeni se závěry přijatými na pracovišti.
- 3) Oznámení se řeší zpravidla v součinnosti všech zúčastněných stran, při čemž se dbá na nejvyšší možnou ochranu soukromí. Závěry řešení musí být oznámeny všem zúčastněným a obsahovat opatření vedoucí k nápravě, pokud je porušení etických zásad zjištěno. Při tom lze v odůvodněných případech využít ustanovení disciplinárního řádu a zákoníku práce.
- 4) Zaměstnanci univerzity mohou požádat o radu či pomoc také univerzitního ochránce práv (ombudsmana), pokud mají pochybnosti o dodržování svých práv či etických zásad tohoto kodexu.

Čl. 7

Společná ustanovení

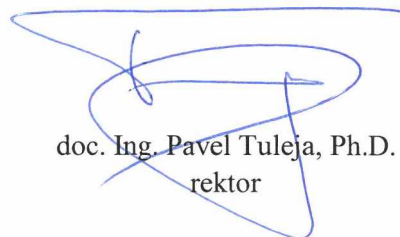
- 1) Součástí univerzity mohou přijmout své vlastní Etické kodexy (dále jen „etické kodexy součástí“), reflektující dodatečná specifika oborů vzdělávací a vědecké, umělecké či jiné tvůrčí činnosti na součásti. Etické kodexy součástí musí být v souladu s tímto kodexem.
- 2) Součástí univerzity, která přijme etický kodex součástí, zřizuje etickou komisi součástí, která posuzuje možná porušení etického kodexu součástí.
- 3) Etický kodex součástí se vydává v českém a anglickém jazyce. Na fakultě univerzity ho na návrh děkana schvaluje akademický senát fakulty po projednání ve vědecké radě fakulty, na vysokoškolském ústavu ho na návrh ředitele a po projednání ve vědecké radě vysokoškolského ústavu rektor předkládá ke schválení akademickému senátu univerzity.
- 4) Tento kodex i etické kodexy podle odstavce 1 se zveřejňují ve veřejné části internetových stránek univerzity v české a anglické verzi.

Čl. 8

Závěrečná ustanovení

- 1) Tento kodex byl projednán kolegiem rektora dne 5. října 2021, vědeckou radou univerzity dne 5. října 2021, radou pro vnitřní hodnocení dne 12. října 2021 a schválen akademickým senátem univerzity dne 7. prosince 2021.
- 2) Zrušuje se Etický kodex Slezské univerzity v Opavě ze dne 30.10.2017 .
- 3) Tento kodex nabývá platnosti dnem zveřejnění podle čl. 7 odst. 4.
- 4) Tento kodex nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2022.

V Opavě dne - 3 -01- 2022

doc. Ing. Pavel Tuleja, Ph.D.
rektor

Součást univerzity:		Rektorát
Označení:		Etický kodex
Číslo:		---
Název normy:		Etický kodex
Schvaluje:		doc. Ing. Pavel Tuleja, Ph.D.
Derogace:		Etický kodex ze dne 30.10.2017
Platnost od:		Dnem zveřejnění
Účinnost od:		1. 1. 2022
Datum vydání:		- 3 -01- 2022
Vydává:		rektor
Zpracoval:		Prof. RNDr. Miroslav Engliš, DrSc.
Spolupracoval:		doc. Mgr. Tomáš Gongol, Ph.D.
Počet stran:		6
Počet příloh:		----
Způsob zveřejnění		Internet